

تاریخ سلفیه



سرشناسه: عزیزی، ناصر، ۱۳۵۹ -
عنوان و نام پدیدآور: تحریف سلفیه در میراث مکتوب / مؤلف: ناصر عزیزی .

مشخصات نشر: تهران: مشعر، ۱۳۹۵ .

مشخصات ظاهری: ۲۰۴ ص .

شابک: دوره ۶- ۶۵۷-۵۴۰-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: سلفیه

موضوع: Salafiyah

موضوع: سلفیه -- عقاید

موضوع: Salafiyah -- Doctrines

موضوع: سلفیه -- دفاعیه‌ها و ردیه‌ها

موضوع: Salafiyah -- Apologetic works

رده‌بندی کنگره: ۳۹۵ / ۴ / ۵ / ۲۰۷ BP

رده‌بندی دیویی: ۹۷ / ۴۱

شماره کتابشناسی: ۵۸۹۱

تحریف سلفیه در میراث مکتوب

ناصر عزیزی	● تألیف:
پژوهشگاه حج و زیارت	● تدوین:
مؤسسه فرهنگ و ادب مشعر	● ناشر:
چاپخانه مشعر	● چاپ و صحافی:
اول - پاییز ۱۳۹۵	● نوبت چاپ:
۱۰۰۰ نسخه	● شمارگان:
۱۰۰۰۰ تومان	● بها:

ISBN: 978-964-540-657-6

شابک: ۶- ۶۵۷-۵۴۰-۹۶۴-۹۷۸

مراکز پخش و فروشگاه‌های مشعر:

تهران: تلفن: ۰۳-۶۴۵۱۲۰۰۲۱ / قم: تلفن: ۰۲۵-۳۷۸۳۸۴۰۰

فهرست

۹.....	دیباچه
۱۱.....	مقدمه

بخش اول: مفاهیم و کلیات

۱۷.....	فصل اول: مفاهیم
۱۷.....	۱. تعریف تحریف
۱۷.....	۲. تعریف سلفیه
۱۸.....	معنای لغوی سلف
۱۹.....	سلف در اصطلاح
۲۱.....	فصل دوم: کلیات
۲۱.....	۱. تاریخچه پیدایش سلفیه و تحولات آن
۲۱.....	اختلاف دیدگاه‌ها و روش‌های صحابه، تابعین و تابعین تابعین
۲۲.....	ظهور اهل اثر و اهل حدیث
۲۳.....	ظهور احمد بن حنبل
۲۴.....	ظهور ابن تیمیه
۳۴.....	حیات سلفیه بعد از ابن تیمیه
۳۵.....	ظهور محمد بن عبدالوهاب
۳۷.....	۲. میراث مکتوب

۳. شیوه‌های تحریف به دست سلفیه ۳۸

بخش دوم: بررسی مصادیق تحریف در میراث اسلامی

فصل اول: تحریف در کتب و موضوعات تفسیری ۴۱

۱. البحر المحيط ۴۲

۲. تفسیر روح المعانی ۴۳

۳. حاشیه العلامة الصاوی علی تفسیر الجلالین ۴۴

۴. تفسیر ابن کثیر ۴۵

فصل دوم: تحریف در کتب و موضوعات روایی و حدیثی ۴۷

گفتار اول: تحریف کتب روایی ۴۷

۱. نهج البلاغه ۴۷

۲. جامع بیان العلم ۴۹

۳. الصواعق المحرقة ۵۱

۴. صحیح ترمذی ۵۳

۵. الجامع الصحیح (صحیح بخاری) ۵۷

۶. الجامع الصحیح (صحیح مسلم) ۷۰

۷. سنن أبو داوود ۷۳

۸. فتح الباری فی شرح صحیح البخاری ۷۴

۹. ریاض الصالحین ۷۶

۱۰. اصول کافی ۷۷

۱۱. مسند احمد بن حنبل ۷۸

۱۲. مکارم الاخلاق ۸۱

۱۳. مصابیح السنة ۸۲

۱۴. الأذکار النوویة ۸۴

گفتار دوم: تحریف آثار، روایات اسلامی و عبارات علمای اعلام ۸۷

۱. نوشته روضه مبارکه ۸۷

۲. نام مبارک حضرت مهدی (عج) در مسجد نبوی ۸۷

۸۸	۳. حدیث ثقلین.....
۹۴	۴. روایات شیعه از سوی ناصر القفاری.....
۱۰۴	۵. حذف پیشگویی رسول الله ﷺ از کینه‌های صحابه نسبت به علی علیه السلام.....
۱۰۶	۶. حدیث طیر.....
۱۰۸	۷. حدیث دار.....
۱۱۷	فصل سوم: تحریف در کتب و موضوعات تاریخی و سیره‌شناسی.....
۱۱۷	۱. تاریخ یعقوبی.....
۱۱۸	۲. تاریخ مختصر الدول ملطی.....
۱۲۰	۳. مقاتل الطالبيين.....
۱۲۲	۴. سنن سعید بن منصور.....
۱۲۳	۵. توهین و جسارت (د) معارف به امیر المؤمنین علی علیه السلام.....
۱۲۴	۶. قضیه مباحله.....
۱۳۰	۷. حرمت شراب‌خواری نزد معارف.....
۱۳۱	۸. المصنف.....
۱۳۷	۹. المعارف.....
۱۳۸	۱۰. مروج الذهب.....
۱۴۰	۱۱. الخلفاء.....
۱۴۱	۱۲. سیر اعلام النبلاء.....
۱۴۲	۱۳. حذف اسم مبارک حضرت علی علیه السلام.....
۱۴۵	فصل چهارم: تحریف در کتب و موضوعات کلامی و اعتقادی.....
۱۴۵	۱. شرح عقاید نسفی.....
۱۴۶	۲. اقتضاء الصراط المستقیم.....
۱۴۶	۳. احوال القبور.....
۱۴۷	۴. المغنی.....
۱۴۸	۵. الابانة.....
۱۴۹	۶. منهاج السنة.....

۷. «الفتوحات المکیة» وحذف أسماء أئمة أهل البيت علیهم السلام ۱۵۱
۸. دیوان شعراء ۱۵۲
- الف) دیوان کمیت ۱۵۲
- ب) دیوان حسان ۱۵۷
- ج) دیوان ابی تمام ۱۵۹
- د) دیوان متنبی ۱۶۰
- ه) ابیات انخل بن عباس در فضیلت امیرالمؤمنین علیه السلام ۱۶۱
- خاتمه و جمع بندی ۱۶۳
- پیوسته ها ۱۶۵
- فهرست منابع ۱۸۷

دیباچه

دین مبین اسلام، دینی منطقی، معقول، زیبا و مرفعی است. مسلمانان با پایبندی به این دین مقدس، راه رستگاری را طی کرده و این آیین مقدس را به جهانیان ابلاغ می‌کنند. اما با ابراز تأسف باید گفت، در مقابل این حرکت عظیم و مبارک مسلمانان، گروهی ساز مخالف می‌زنند و با برداشت‌های ناسمجح و نامعقول از آیات و روایات اسلامی، چهره‌ای زشت و خشن از اسلام ارائه می‌دهند.

کار پلید این جماعت گمراه، تنها به برداشت‌های ناسمجح ختم نمی‌شود، بلکه عمق فاجعه آنجا آشکار می‌شود که وقتی متن روایات و اسناد تاریخی را مخالف عقاید و اعمال خود می‌بینند، به جای بیداری و بازگشت به آغوش اسلام ناب، متون و اسناد تاریخی را تحریف می‌کنند تا مدعای خود را به کرسی بنشانند.

کتاب پیش رو که پایان‌نامه کارشناسی ارشد حجت الاسلام و المسلمین ناصر عزیزی بوده است، برخی از تحریف‌های انجام‌شده از سوی سلفیان را جمع‌آوری و

بیان کرده است. امید است تلاش ایشان، رضایت حضرت حق را در پی داشته و مایه آگاهی هر چه بیشتر امت اسلام باشد.

بمنه و کرمه

گروه کلام و معارف

پژوهشکده حج و زیارت

www.ketab.ir

مقدمه

تحریف کتاب‌ها و نوشته‌ها پدیده‌ای زشت، و خیانت در امانت است. آثار گذشتگان به صورت امانت در اختیار نسل‌های آینده گذارده شده است و باید آنها را به همان نحو که مؤلفان به یادگار گذاشته‌اند حفظ کرد. در نقل آثار پیشینیان، نباید چیزی بر آن افزود یا چیزی از آن کاست، مگر آنکه با علامتی تغییر را مشخص کرد تا برای خواننده معلوم باشد.^۱ این سنت ناپسند، شیخ پیشوایان یهود است که کتاب مقدس را طبق میل زورمداران تغییر دادند. این قوم، هرما، تحریف در طول تاریخ بوده‌اند و از گذشته تا کنون، تمایل بسیاری به وارونه جلوه دادن حقایق داشته‌اند.^۲

در قرآن کریم این صفت یهودیان به صورت یک خصیصه مشخص شناخته شده است:^۳

﴿أَفَتَتَذَكَّرُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ يَحْرُفُونَهُ مِنْ
بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾ (بقره: ۷۵)

۱. سیمای فرزندگان، سبحانی، ج ۱، ص ۴۱۴.

۲. تفسیر المیزان، طباطبائی، ج ۱، ص ۲۰۰.

۳. همان، ج ۱، ص ۲۱۴.

آیا انتظار دارید به [آیین] شما ایمان بیاورند، با اینکه عده‌ای از آنان، سخنان خدا را می‌شنیدند و پس از فهمیدن، آن را تحریف می‌کردند؛ درحالی که علم و اطلاع داشتند. یهودیان و مسیحیان، با تحریفِ تورات و انجیل، مردم را از حق دور کردند و نگذاشتند اسلام و رسالت رسول خاتم صلی الله علیه و آله که به خوبی در این دو کتاب بیان شده بود، به مردم برسد. از این رو بیشترین لعن خداوند و لعن هر لعنت‌کننده‌ای متوجه آنان است:

وَإِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ
أُولَٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ ﴿۱۵۹﴾

کسانی که دلائل و شری و وسیله هدایتی را که نازل کرده‌ایم، بعد از آنکه در کتاب برای مردم بیان نمودیم، پنهان کنند، خدا آنها را لعنت می‌کند و همه لعن‌کنندگان نیز آنها را لعن می‌کنند.

پس از آن، بنی‌امیه حقایق را پوشانیدند. آنان سخنان رسول اکرم صلی الله علیه و آله را به نفع خود توجیه کردند، تبلیغات گسترده‌ای علیه اهل بیت علیهم السلام انجام دادند،^۱ فرقه‌های منحرفی ایجاد کردند و به تعصبات قومی، امتیازات نژادی و افتخارات طایفه‌ای دامن زدند.^۲

از حربه‌های خطرناک سلفیه برای رسیدن به اهداف خود، استفاده از همین شیوه یهودی است. آنها آن قسمت از متون و آثار اسلامی را که با دیدگاه‌های خود همسو نیست، حذف یا کلمات مبهمی (مانند کذا و کذا) را جایگزین آنها می‌کنند یا اینکه آن عبارت را با توجه به عقاید و تخیلات خود تفسیر می‌نمایند! ان شاء الله در این تحقیق نمونه‌هایی از تحریف‌های انجام‌شده به دست سلفیان را بررسی می‌کنیم.

۱. حماسه حسینی، مطهری، ج ۳، ص ۲۸.

۲. وفیات الأعیان، ابن خلکان، ج ۴، ص ۳۲۸.

پیشینه تحقیق و امتیاز این پژوهش

پیش از این، دانشمندان بسیاری، برخی از تحریف‌های سلفیان را بررسی کرده و به مبارزه با این جریان انحرافی شتافته‌اند؛ علمایی همچون:

- علامه سیدطیب جزائری در مقدمه کتاب «الصواعق المحرقة»؛

- آیت‌الله سبحانی در جلد سوم کتاب «رسائل و مقالات»، صفحات ۵۵۷ - ۵۹۵؛

- آیت‌الله ترویجی در سایت مؤسسه تحقیقاتی «حضرت ولی عصر (عج)»؛

- آیت‌الله یلانی در جلد دوم کتاب «محاضرات فی الاعتقادات» صفحات ۸۱۱ - ۸۲۱؛

- آیت‌الله سید-مهرم تسی عاملی در مقدمه جلد اول کتاب «دراسات و بحوث

فی التاريخ والاسلام»^۱

تفاوت این تحقیق با آثار پیش‌گفته، آن است که در هیچ یک از آن آثار، بحث

تحریف میراث به صورت جامع و ماسل و آن هم درباره همه موضوعات بررسی

نشده است و هر کدام به بخشی از آن اشاره کرده‌اند. بنابراین جای چنین کاری در

این عرصه خالی می‌نمود و ما سعی کردیم، استفاده از راهنمایی‌های اساتید محترم،

تحقیقی جامع ارائه کنیم.^۲

در پایان، وظیفه خود می‌دانم، به مصداق «مَنْ لَمْ يَشْكُرْ لِنِعْمَةِ الْمَخْلُوقِينَ، لَمْ يَشْكُرْ لِنِعْمَةِ اللَّهِ عَزَّ

وَجَلَّ»، مراتب تقدیر و تشکر خود را از انفساس سبحانی حضرت آیت‌الله العظمی

سبحانی، آیت‌الله حاج سیدعلی میلانی و استاد معظم حاج آقای آیت‌الله مهدی شیرازی

اعلام دارم؛ چراکه در نتیجه هدایت، ارشاد و راهنمایی‌های بی‌دریغ و سازنده آن

بزرگواران، این تحقیق به سرانجام رسید.

۱. ترجمه این مقاله در مجله معرفت، ش ۵۲، ص ۸۴ چاپ شده است.

۲. لازم به ذکر است که در طول مدت این پژوهش، از تحقیقات فوق استفاده فراوان شده است. بنابراین بر خود فرض

می‌دانم که از همه اساتید محترم سپاس‌گذاری کنم.

۳. وسائل الشیعه، ج ۱۶، ص ۳۱۳.